Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2023

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

Staidéar Foirgníochta

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2023

Staidéar Foirgníochta

Teoiric – Gnáthleibhéal

Nóta: *Is ar mhaithe le léargas a thabhairt a chuirtear léaráidí agus nótaí ar fáil agus níor cheart glacadh leo mar liosta iomlán nach féidir tuilleadh a chur leis.*
Tá nótaí agus léaráidí ábhartha eile inghlactha mar fhreagraí agus tabharfar marcanna dóibh dá réir.

Ceist 1.

(a) Gearradh ceartingearach tríd an mballa seachtrach agus tríd an gcéad urlár.

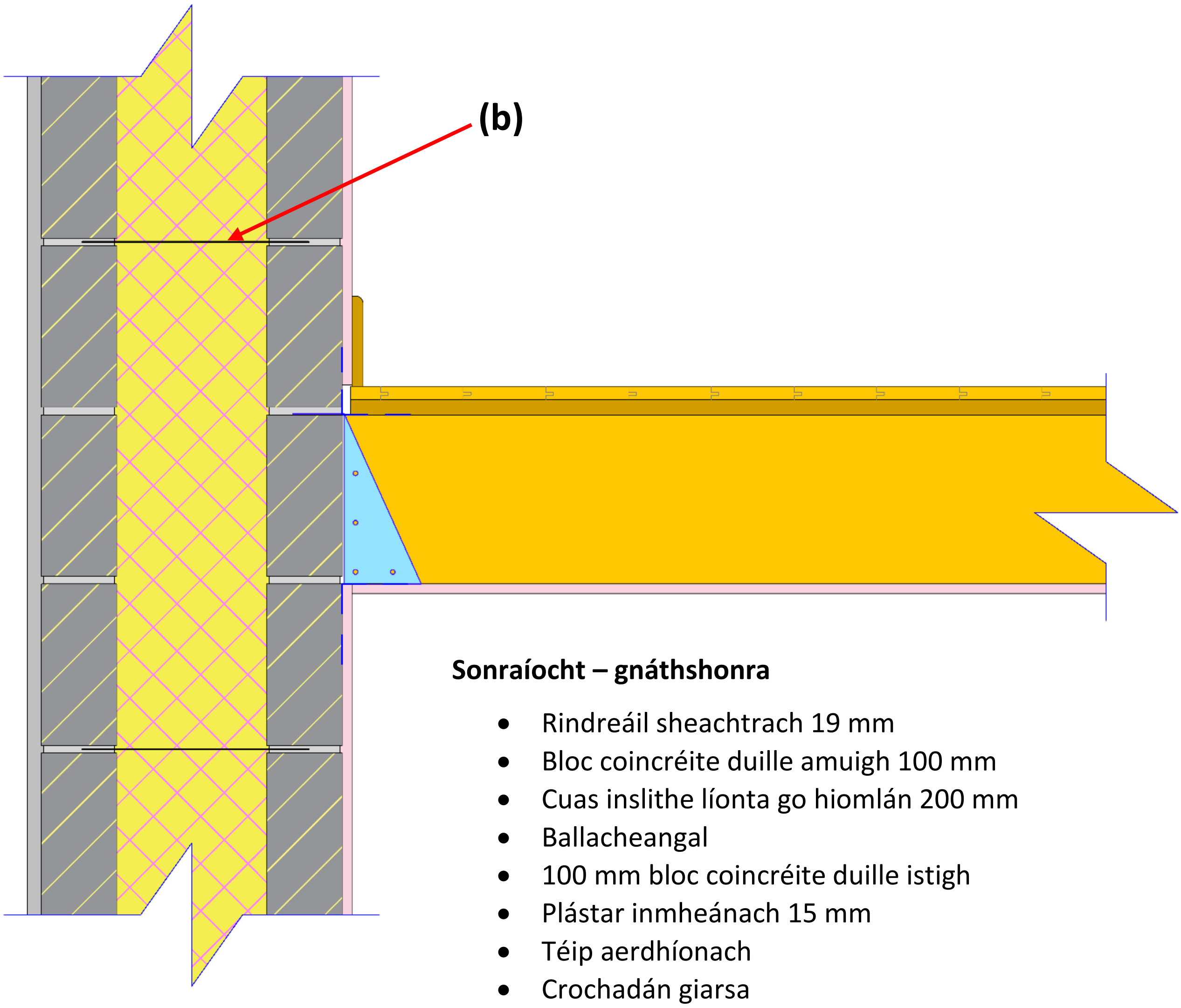

Sonraíocht – gnáthshonra

- Rindreáil sheachtrach 19 mm
- Bloc coincréite duille amuigh 100 mm
- Cuas inslithe líonta go hiomlán 200 mm
- Ballacheangal
- 100 mm bloc coincréite duille istigh
- Plástar inmheánach 15 mm
- Téip aerdhíonach
- Crochadán giarsa
- Giarsa 225 × 50 mm
- Síleáil phlástarchláir
- Deicre sraithadhmaid 20 mm
- Urlárlach crua-adhmaid T & G [Teanga agus Eitre]
- Clár sciorta

N.B. Tá aon sonraí eile a chomhlíonann na Rialacháin Foirgníochta atá i bhfeidhm faoi láthair inghlactha.

(b) Sonraíocht dearaidh d'fhonn an bloc seachtrach a nascadh leis an mbloc inmhéanach

Ballacheangal

Ceist 2

(a) Dhá chúis a bhfuil deontais uasghrádaithe fuinnimh ar fáil do sheantithe.

- Chun BER [Rátáil Fuinnimh an Fhoirgnimh] a fheabhsú
- Chun úsáid fuinnimh an tí cónaithe a laghdú agus, uaidh sin, laghdófar líon na n-astaíochtaí carbóin a chuireann sé amach
- Chun úinéirí a spreagadh chun tithe atá ann cheana a uasghrádú seachas tithe nua a thógáil
- Chun tithe atá níos sine a dhéanamh éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de, inbhuanaithe, agus measartha saor chun iad a théamh
- Chun na háitritheoirí a spreagadh chun slí mhaireachtála níos éiceabháiche

(b) Modh oiriúnach amháin chun córas inslithe seachtrach a chur i bhfeidhm

- Gach salachar, smúit agus ábhar orgánach eile a bhaint ón mballa roimh thosú
- Tá rianta tosaithe ceangailte le dromchla an bhalla sheachtraigh chothrom ag leibhéal an chúrsa taisdíonaigh
- Cuirtear rindreáil ghreamaitheach ar chúl agus ar imill na mbord inslithe roimh iad a chur ar an mballa
- Ba cheart ailt na mbord inslithe a chéimniú
- Agus bearna rialta eatarthu, ba cheart ancairí meicniúla a úsáid chun an t-insliú a fheistiú don bhalla seachtrach
- Cuirtear rindreáil modhnaithe le polaiméir de bhunús stroighne air, 6 mm - 10 mm i dtiús de ghnáth
- Cuirtear mogalra snáithín gloine isteach sa bhunchóta Ba cheart do mhogaill a bheith leanúnach, agus forluí de 100 mm ar a laghad a bheith acu ar an mogall in aice leo
- Cuirtear bailchríoch air chun an chuma atá á iarraidh a chruthú

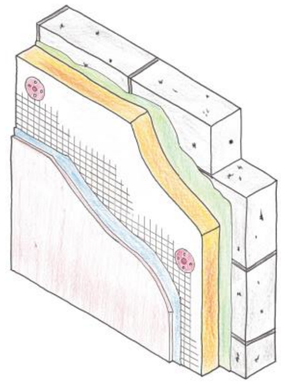

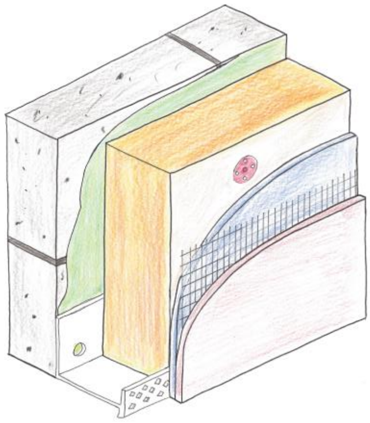

Cineál inslithe

- Polaistiréin leathnaithe EPS
- Fionólach
- Polyisocyanurate (PIR)
- Polaistiréin Easbhrúite (XPS)

Tiús inslithe

- Tiús inslithe de 200 mm ar a laghad.

(c) Nótaí agus sceitsí saorláimhe, aon uasghrádú fuinnimh amháin eile.

- Cur le méid an inslithe ag leibhéal an dín
- Grianphainéil a chur isteach chun cur leis an leictreachas a fhaightear ón eangach
- Fáil réidh leis an seancheann agus córas teasa atá níos tíosaí ar fhuinneamh a chur isteach ina áit
- Fáil réidh leis an teallach oscailte agus sorn dóite adhmaid a chur in áit
- Uasghrádú go fuinneoga ardfheidhmíochta

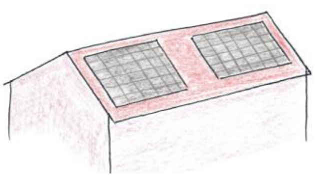

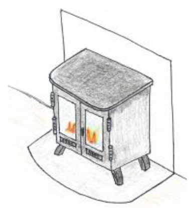

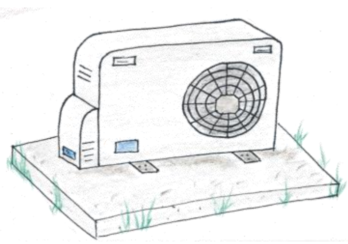

Is féidir glacadh le haon sonraí eile a chomhlíonann na Rialacháin Foirgníochta atá i bhfeidhm faoi láthair

Ceist 3

(a) **An phíbobair is gá chun an bailitheoir gréine a nascadh leis an sorcóir don uisce te agus chun uisce te a sholáthar do chithfholcadán.**

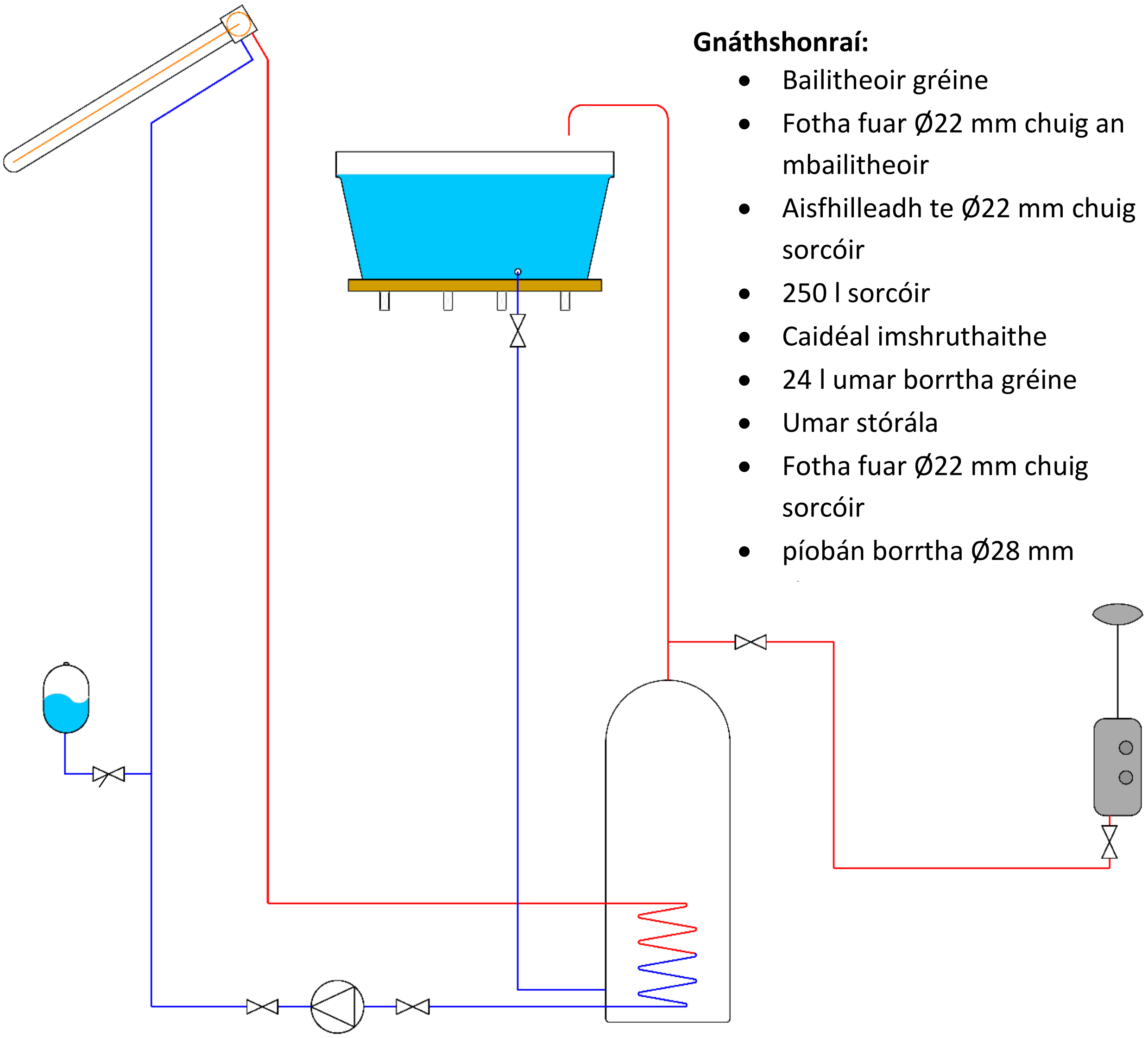

Gnáthshonraí:

- Bailitheoir gréine
- Fotha fuar Ø22 mm chuig an mbailitheoir
- Aisfhilleadh te Ø22 mm chuig sorcóir
- 250 l sorcóir
- Caidéal imshruthaithe
- 24 l umar borrtha gréine
- Umar stórála
- Fotha fuar Ø22 mm chuig sorcóir
- píobán borrtha Ø28 mm

N.B. Tá aon tsonraíocht eile a chloíonn le Rialacháin Foirgníochta reatha inghlactha.

(b) **Dhá chúinse nach mór a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh painéil ghréine a shuíomh ar theach.**

- Treoshuíomh an dín
- Suíomh agus cé chomh cóngarach agus atá foirgnimh in aice láimhe
- Claonadh an dín
- An cineál dín atá ar an teach, mianach an dín ó thaobh tacú leis na painéil agus iad a fheistiú air
- Méid an dín ar féidir úsáid a bhaint as
- An méid spáis atá sa ghairdín mórthimpeall agus seans go mbeadh crainn/plandaí in aice láithreach ag caitheamh scátha
- Éasca le cothabháil a dhéanamh air agus é a a ghlanadh le go leanfadh sé ag obair go héifeachtúil

Glacfar le haon chúis oiriúnach eile

Ceist 4

(a) Dhá bhuntáiste a bhaineann le rachtaí trusáilte réamhdhéanta a úsáid chun díon a thógáil.

- Ní chruthaítear an oiread sin dramhaíola le linn tógála i gcomparáid le díonta gearrtha
- Tógann sé níos lú ama díon a thógáil ar an láithreán
- Tá sé níos tíosaí ar ábhair i gcomparáid le díon gearrtha a thógáil
- Is féidir áitribh plean oscailte a dhéanamh leis, mar níl an trus ag baint taca as ballaí inmheánacha
  Glacfar le haon chúis bhailí eile

(b) Nótaí agus sceitse saorláimhe, conas rachta trusáilte a dhaingniú le balla seachtrach tí

- Úsáidtear dúntóir cuais chun bailchríoch a chur ar bhallaí inslithe seachtracha
- Feistítear maidí balla 100 mm × 75 mm go daingean leis an mballa seachtrach le strapaí cruach 1200 mm
- Réamhdhéantar rachtaí trus lasmuigh den láithreán
- Feistítear plátaí tairneála go meicniúil ag gach alt agus ag gach ionad struchtúrach ar mhaithe le neart agus le dolúbthacht
- Ceanglaítear fáiscíní don trus leis an maide balla agus bearna de 400 mm eatarthu
- Crochtar an rachta trus ar na fáiscíní don trus agus daingnítear san áit sin é

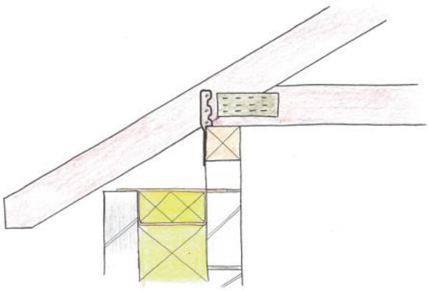

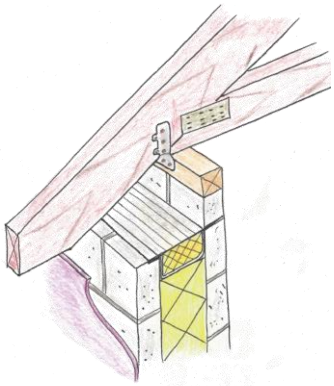

(c) Ábhar atá oiriúnach do bhailchríoch a chur ar dhíon an tí Tabhair dhá chúis le do rogha.

Bailchríoch dín	Cúis
Slinn	Cuma dheas Marthanach Ní gá mórán aire a thabhairt di Maireann sí i bhfad
Tíleanna	Saolré fada acu Ní gá mórán aire a thabhairt dóibh Iad déanta as mianraí ithreach agus is féidir iad a athúsáid nó a athchúrsáil mar sin Is é an rogha níos saoire
Scáltaí fótavoltacha	Gineann siad fuinneamh ar an láthair Tarraingíonn siad níos lú airde ná painéil fhótavoltacha a cheangal mar a dhéantaí go minic Cuireann siad le luach an tí Ní gá an oiread sin airgid a chaitheamh ar bhillí fuinnimh
Leathánra since	Cuma nua-aimseartha É somhúnlaithe agus é éasca cruth nua a chur air mar sin Tá sé ag teacht le tírdhreach na tuaithe Rogha níos mó de bhailchríocha daite

Glacfar le haon mhionsonraí oiriúnacha eile

Ceist 5

(a) Gearradh ceartingearach tríd an mballa seachtrach agus trí sceimheal an dín chothram.

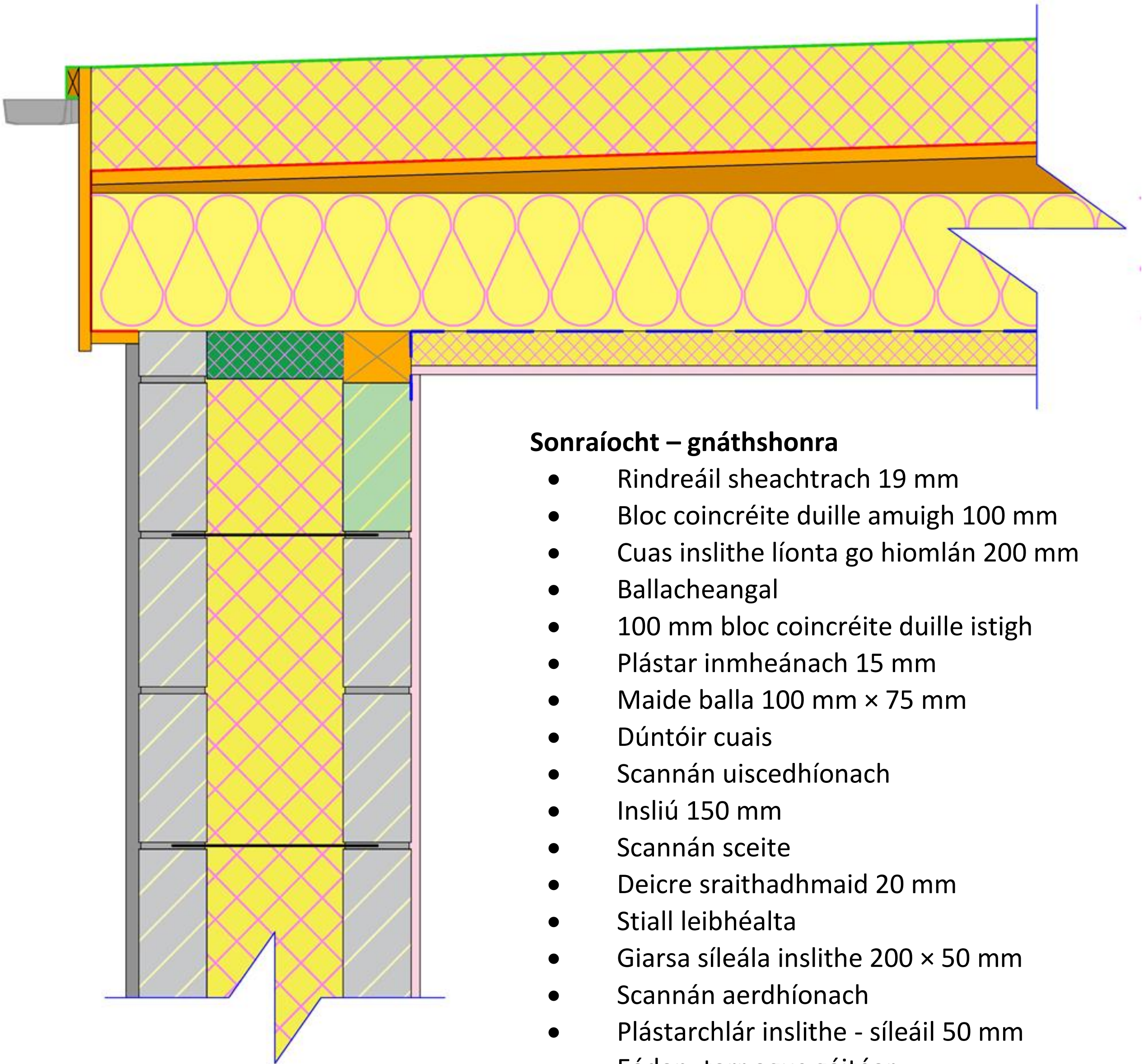

Sonraíocht – gnáthshonra

- Rindreáil sheachtrach 19 mm
- Bloc coincréite duille amuigh 100 mm
- Cuas inslithe líonta go hiomlán 200 mm
- Ballacheangal
- 100 mm bloc coincréite duille istigh
- Plástar inmheánach 15 mm
- Maide balla 100 mm × 75 mm
- Dúntóir cuais
- Scannán uiscedhíonach
- Insliú 150 mm
- Scannán sceite
- Deicre sraithadhmaid 20 mm
- Stiall leibhéalta
- Giarsa síleála inslithe 200 × 50 mm
- Scannán aerdhíonach
- Plástarchlár inslithe - síleáil 50 mm
- Eádan, tarr agus gáitéar

Nóta: Is féidir glacadh le haon sonraí eile a chomhlíonann na Rialacháin Foirgníochta atá i bhfeidhm faoi láthair

(b) Aon mionsonra tipiciúil dearaidh amháin a chinntíonn go mbíonn an cuas dúnta ag leibhéal an mhaide balla.

Dúntóir cuais

Glacfar le haon mhionsonraí oiriúnacha eile.

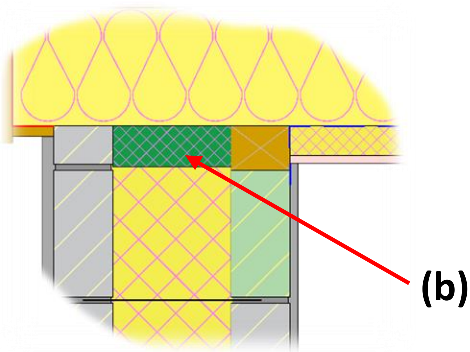

Ceist 6

(a) Dhá réamhchúram sábháilteachta ar leith nach mór cloí leo i seomra ranga an Staidéir Foirgníochta i ngach ceann de na cásanna seo a leanas:

Preabshábh a úsáid	• Masc deannaigh a chaitheamh le linn bheith i mbun oibre • Cluaschosaint a chaitheamh chun an baol de dhochar d'éisteacht a laghdú • Súilchosaint a chaitheamh le bheith cosanta ar dheannach agus ar shliseanna ábhair a scaoiltear san aer • A chinntiú nach bhfuil cáblaí ina nguais tuisle • A chinntiú go bhfuil saotharphíosaí daingnithe sa chaoi is nach mbogfaidís le linn an preabshábh a úsáid
Greamachán eapocsach a úsáid	• A chinntiú go bhfuil an t-achar oibre aeráilte go maith • Cosaint chraicinn agus éadaí a chaitheamh • Masc análaitheora a chaitheamh le nach análaítear gala eapocsacha • Súilchosaint a chaitheamh le nach mbeadh aon bhaol ann de theagmháil leis na súile • A chinntiú nach bhfuil rudaí caite thart ar an achar oibre chun an baol de shleamhnú a sheachaint sa chás go sceitear an t-eapocsach

Glacfar le haon réamhchúram oiriúnach sonrach eile.

(b) Nótaí agus sceitsí, trí réamhchúram sábháilteachta shonracha le cur i bhfeidhm agus .
Tabhair cúis amháin le gach ceann:

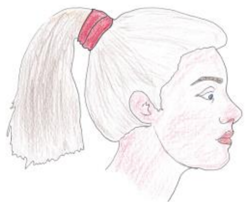

- Ní mór éadaí cosanta teanna a chaitheamh.
- Ní mór gruaig fhada scaoilte a cheangal siar
- Ní mór scáthlán aghaidhe a chaitheamh
- Ní mór masc deannaigh nó cosaint anála a chaitheamh
- Ní mór an taca uirlise a shocrú ag an airde agus an fad ceart ón saotharphíosa
- Ba cheart an ISN [Imrothluithe Sa Nóiméad] ceart a úsáid, ag brath ar mhéid an tsaotharphíosa.

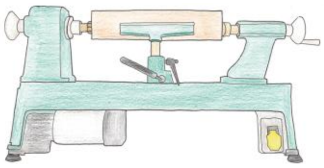
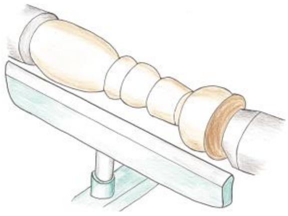

Glacfar le cúis oiriúnach ar bith

(c) Dhá chúis a bhfuil sé tábhachtach timpeallacht eagraithe shlachtmhar a choinneáil i seomra an Staidéir Foirgníochta

- Laghdaíonn sé an baol de ghuais tuisle
- Bíonn sé níos éasca uirlisí agus ábhair oibre a aimsiú
- Ní chuirtear an oiread sin ama amú sa tóir ar uirlisí agus ar shaotharphíosaí
- Ní dhéantar an oiread sin damáiste d'uirlisí agus do mheaisíní
- Má stóráiltear gearrtháin ar bhealach eagraithe, spreagann sé seo daoine chun ábhair a athúsáid agus laghdaítear dramhaíl ábhair dá bharr
- Cuireann sé slachtmhaireacht agus cloí leis an nós imeachta chun cinn le linn daoine a bheith ag obair ar thionscadail phraiticiúla

Glacfar le haon chúis oiriúnach eile

Ceist 7

(a) Dhá bhuntáiste a bhaineann le seomra mór fóntais a chur san áireamh agus teach nua á dhearadh.

- Cruthaíonn sé breis spáis inúsáidte sa chistin
- Áit chun bróga agus éadaí allamuigh a stóráil, rud a fhónann don teach a choimeád glan
- Áit chun meaisín níocháin a chur le nach gcuirfeadh an torann uaidh isteach an oiread sin ar an gcistin
- Breis spáis inar féidir earraí toirtiúla ón teach a stóráil
- Spás slán inar féidir peata teaghlaigh a chur i gcaitheamh an lae agus i rith na hoíche
- Spás le héadaí díreach nite a chrochadh suas agus a aeráil

(b) Tarraing sceitse mór saorláimhe den dearadh a thugtar agus taispeáin an suíomh is rogha leat do gach ceann díobh seo a leanas sa seomra fóntais:

- **doirteal** • **meaisín níocháin** • **aonaid stórála** • **áit le suí / le bróga a stóráil.**

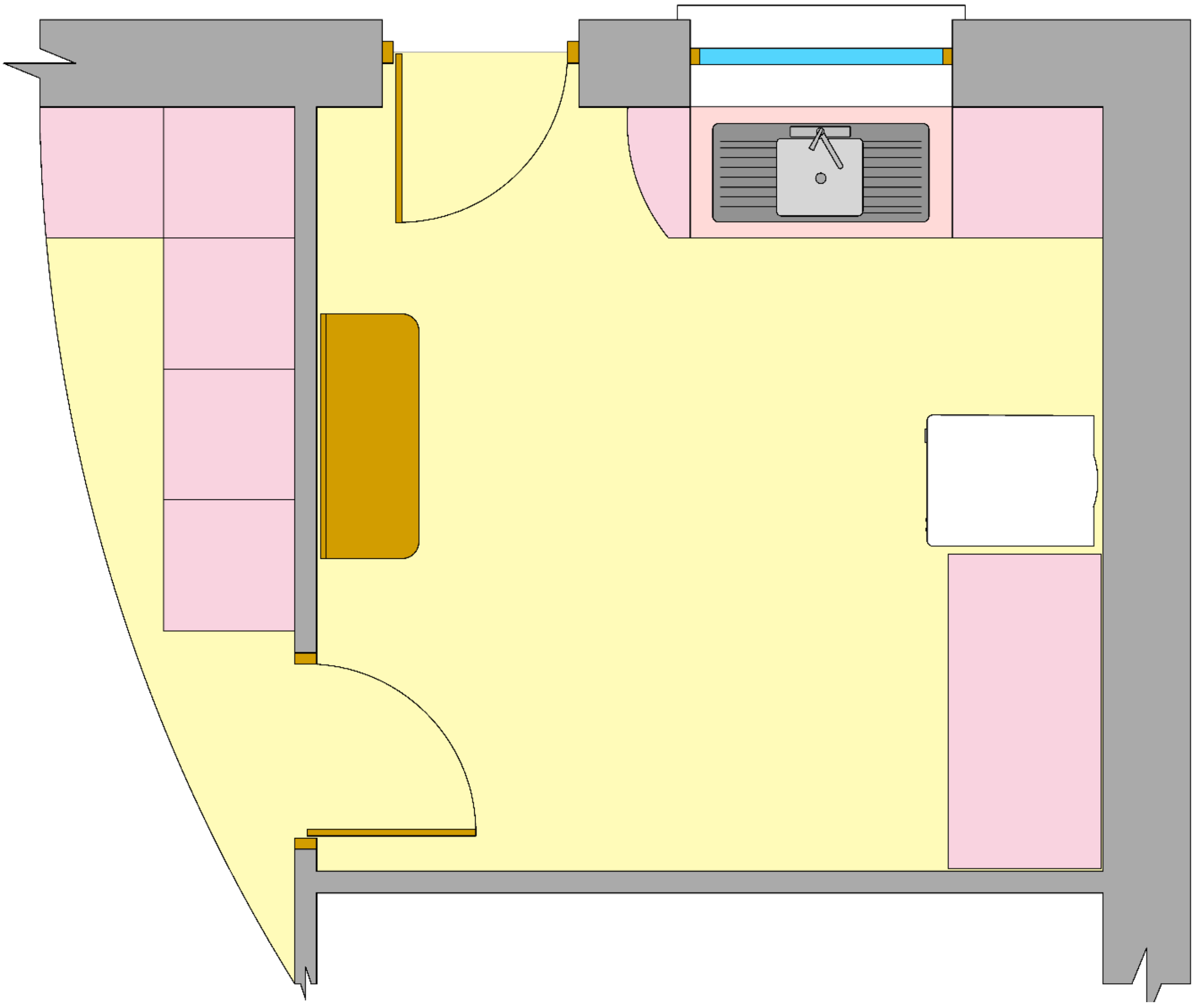

Tabhair fáth amháin le gach suíomh a roghnaigh tú.

doirteal

- É suite gar don fhuinneog chun ligean do sholas nádúrtha teacht isteach san achar oibre
- É suite cois fuinneoige le go mbeidh radharc ag an úsáideoir ar an dúlra lasmuigh
- É suite ar bhalla seachtrach le go mbeadh sé éasca é a nascadh le diúscairt an fhuíolluisce

meaisín níocháin

- É suite ar bhalla seachtrach le go mbeadh sé éasca fáil réidh le fuíolluisce
- Rochtain ar shoicéid leictreacha
- É suite ar bhalla seachtrach le go mbeadh teacht ar sholáthar uisce

aonaid stórála

- É suite coise balla le nach mbeadh sé ina bhac ar áititheoirí le linn dóibh dul isteach agus amach ón teach cónaithe
- É suite cois balla le gur féidir tacaí a chur faoi na haonaid agus iad a fheistiú ar mhaithe le hiad a neartú agus a chobhsú
- É suite gar don mheaisín níocháin chun stóráil glantach níocháin a éascú

áit le suí / le bróga a stóráil

- Suite cois balla le gur féidir na suíocháin a fheistiú go daingean leis
- É suite gar don doras, áit ar féidir le háitritheoirí a gcuid bróga/buataisí a stóráil ar theacht isteach dóibh
- É suite gar don bhealach amach, áit ar féidir le háitritheoirí é a úsáid chun a gcuid bróga/buataisí a bhaint díobh nó a chur orthu

Nó beidh áit nó cúis oiriúnach ar bith inghlactha.

(c) Mol clúdach urláir a bheadh oiriúnach don seomra fóntais agus tabhair dhá chúis le do rogha.

Tíleanna ceirmeacha	Ábhar buanfasach Frithsheasmhach in aghaidh damáiste de bharr uisce Is furasta cothabháil a dhéanamh ar thíleanna
Vinil	Éasca le cur isteach An-éagsúlacht ann ó thaobh dearaí agus cuma de Ábhar uiscefhriotaíoch
Coincréit shnasta	Is éifeachtúil an tslí é chun téamh faoi urlár a aistriú go dtí an dromchla Bailchríoch urláir atá buanseasmhach go maith In ann damáiste de bharr uisce a sheasam
Lannán adhmaid	Ábhar buanseasmhach atá in ann úsáid laethúil a sheasamh Réiteach nach bhfuil an oiread sin costais ag baint leis i gcomparáid le cineálacha urlárlaigh eile Ní gá an oiread sin cothabhála a dhéanamh air i gcomparáid le urlárlach tathagach
Líonóil	Ábhar buanfasach Clúdach urláir uiscedhíonach Réimse leathan uigeachtaí agus dathanna ar fáil

Glacfar le haon clúdach urláir agus cúis bailí eile

Ceist 8

Meascthóir coincréite

- Tá druma rothlach ag meascthóirí coincréite atá deartha sa chaoi is gur féidir leis coincréit a dhéanamh as amhábhair gan ghá iad a dheighilt roimh ré
- Tá meascthóirí mionbhaisce leictreacha (*ar an láithreán*) ann nó tá cineálacha le fáil a fhaigheann cumhacht ó inneall peitril nó díosail. Lódáiltear an meascthóir de láimh agus é in ann 200 lítear de choincréit a tháirgeadh ar an láithreán in aghaidh na baisce

- Ós rud é go lódáiltear meascthóirí mionbhaisce de láimh, is deacair rialú cáilíochta a rialú
- Déantar méideanna móra coincréite a mheascadh lasmuigh den láithreán i ngléasra measctha agus iompraítear iad chuig an láithreán i dtrucail choincréite réamh-mheasctha
- Is é 4 – 6 mhéadar ciúbach an toilleadh a bhíonn ag trucailí coinchréite réamh-mheasctha de ghnáth
- Tá sé níos fusa rialú cáilíochta a chur i bhfeidhm ar na meascáin agus is féidir meascáin a dhoirteadh go díreach isteach san achar

Comhla chliste radaitheora

- Féadtar comhla chliste a fheistiú ar radaitheoirí nua nó radaitheoirí atá ann cheana
- Baineann sí leas as braiteoirí comhtháite chun teocht an tseomra a thomhas
- In ann comhartha a thabhairt chun an sruth d'uisce te chuig an radaitheoir a laghdú nó a mhéadú
- Nuair atá úinéirí an tí as baile, is féidir leo leas a bhaint as gléasanna cliste chun comhlaí cliste ar radaitheoir a rialú
- A bhuí leo tá siad in ann teocht dhifriúil a shocrú i ngach seomra i gcomparáid le córais téimh den seandéanamh nach raibh in ann ach crios téimh amháin nó dhó a chur i bhfeidhm
- Laghdaítear costais fuinnimh agus úsáide ós rud é go gcuireann an chomhla chliste ar chumas na n-áitritheoirí an teocht a rialú agus pé teocht a shocraítear a choimeád
-

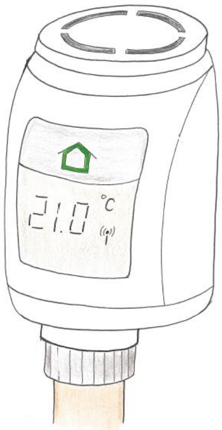

Tíl mhullaigh

- Agus é suite ar rinn an dín, cosnaíonn sé é trí fheidhmiú mar shéala ar áit trasnaithe dhá phlána an dín
- Go traidisiúnta, úsáidtí moirtéal chun tíleanna mullaigh a ghreamú le tíleanna I gcás déantúsóirí tíleanna na linne seo, tá córais shocraithe chomhtháite acu a fhágann gur féidir an tíl mhullaigh a fheistiú gan mhoirtéal

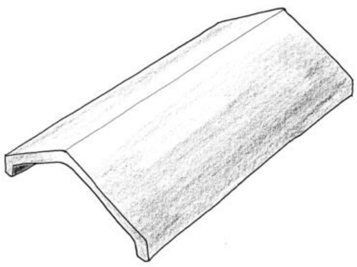

- Déantar tíleanna mullaigh as ábhair atá ar aon dul leis na hábhair as a ndéantar clúdach dín agus is iomaí dath agus próifíl inar féidir iad a fháil
- Úsáidtear roinnt tíleanna mullaigh chun bailchríoch mhaisiúil a chur ar an líne chothrománach feadh bharr an dín

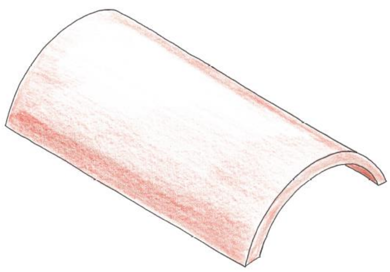

Gloiniú triarach

- Murab ionann agus an pána amháin nó dhó mar atá i ngloiniú den seandéanamh, tá gloiniú triarach comhdhéanta de thrí phíosa gloine
- De ghnáth líontar an cuas idir gach pána gloine le gás támh amhail argón, xeanón nó xeanón nó crioptón
- In éineacht leis an bpána breise, féadann sé seo a bheith cabhrach ó thaobh tarchur torainn a laghdú agus éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú
- Is fearr gloiniú triarach chun tithe a insliú ná déghloiniú agus tá compord teirmeach níos fearr le fáil as dá bharr
- Is troime agus is tibhe i bhfad é gloiniú triarach ná déghloiniú agus seans maith nach n-oirfeadh sé do gach cineál fráma mar sin
- Cuireann gloiniú triarach bac ar shochar gréine teacht isteach i dteach cónaithe uaireanta agus, ar an ábhar sin, ní chuireann roinnt úinéirí tí gloiniú triarach isteach in ingearchlónna theas an fhoirgnimh

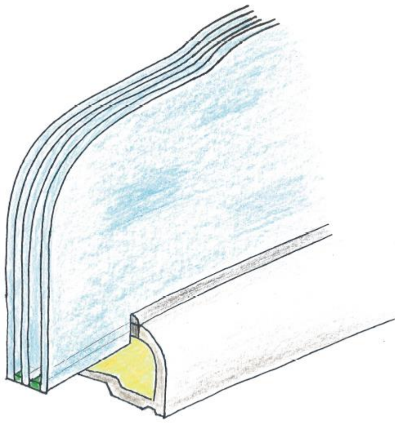

Balastair

- Is ball ceartingearach idir an lámhráille agus an tstiall ar staighre é an balastar
- Tá an téarma balastar inmhalartaithe leis an bhfocal fearsaid nuair atáthar ag caint faoi thógáil staighre
- Ó thaobh crutha de, is féidir le balastar a bheith ina sheafta múnlaithe, cearnógach, nó déanta ar deil
- Níor cheart do bhalastair ligean do sféar 100 mm ar trastomhas dul eatarthu
- Is féidir balastair a mhonarú as réimse leathan ábhar amhail adhmaid, iarann, agus plaisteach

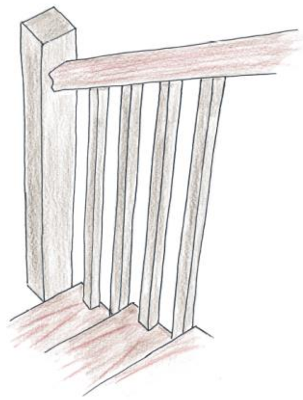

Cumhdach céadair

- Tá buanseasmhacht nádúrtha ag céadras a fhágann go bhfuil saolré de bhreis agus 60 bliain aige gan aon chóireáil leasaitheach a chur air
- Ní gá cóireáil a dhéanamh ar an gcumhdra ach amháin mura dteastaítear an dath geal-liath síonchaite
- Féadfar cumhdra ceadrais a dhaingniú go cothrománach nó go hingearach ar chaolaigh
- Imoibríonn Céadar le hábhair fheiriúla agus ba cheart daingnitheoirí cruach dosmálta nó galbhánaithe a úsáid chun é a fheistiú mar sin
- Is é céadar Ceanadach an cineál is coitianta a úsáidtear toisc a chuid dathanna a bheith teolaí domhain i gcomparáid leis an gcéadar fásta Eorpach
- Tá leibhéal íseal d’fhuinneamh corpraithe ag cumhdra céadrais i gcomparáid le bailchríocha seachtracha eile

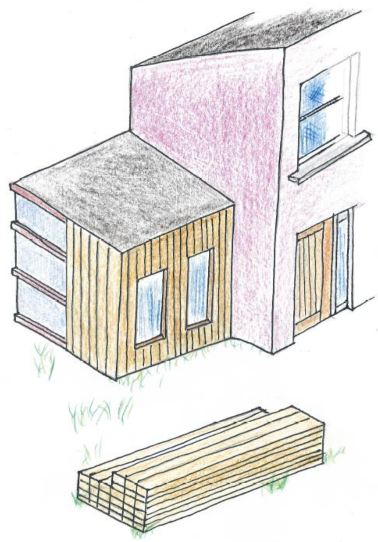

Béalalt

- Is alt adhmadóireachta láidir é an béalalt a úsáidtear go coitianta é agus achar mór gliúála air
- Is féidir leis an alt a bheith ina Bhéalalt de chineál T nó ina Bhéalalt cúinne
- Is éard atá i gceist le Béalailt ná aon trian den ábhar a bhaint as píosa amháin agus dhá thrian den ábhar as an bpíosa eile
- Modh ceangail a oireann d'aon chumraíocht d'alt frámúcháin cúinne, coirnéil nó de chineál T
- Is féidir béalalt cúinne a úsáid i bhfoirgneamh frámaithe
- Is féidir béalalt de chineál T a úsáid i dtógáil boird chun ráillí a cheangal leis na cuaillí

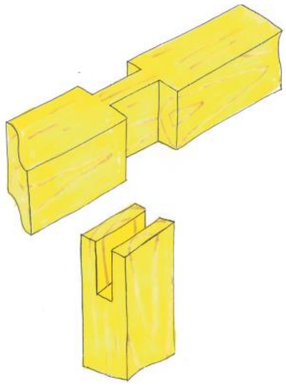

Sorn a dhónn millíní adhmaid

- Dónn sé millíní in-athnuaite déanta as ábhair bhithmhaise chomhdhlúite nó adhmad comhbhrúite chun teas a sholáthar do theach cónaithe
- Déantar millíní adhmaid comhbhrúite as ábhar orgánach amhail min sáibh agus mionachar adhmaid a fhaightear ó lománaíocht, ó dhéantúsaíocht, ó dhríodar foraoise, agus ó fhuílleach barr a thriomaítear agus a bhrúitear chun millíní a dhéanamh astu
- Cosúil le córais fuinnimh in-athnuaite eile, is féidir le sorn a dhónn millíní airgead nach beag a shábháil i dtaca le costais téimh de tríd an teas a fheabhsú ar fud do thí cónaithe nó i gcuid de
- Baineann sé leas as tarathar chun breosla a chur isteach de réir a chéile ó chrannóg stórála go h-achar dóite agus, ar an gcaoi seo, cruthaíonn sé lasair leanúnach nár ghá í a choigeartú ach go hannamh
- Is rogha eile téimh ar chostas íseal iad soirn a dhónn millíní nach gcuireann isteach chomh mór sin ar an timpeallacht i gcomparáid leis na foinsí téimh a úsáidtear go traidisiúnta
- Nuair a úsáidtear mar bhreosla iad, is beag astaíocht a chuireann millíní amach, rud a fhágann gur rogha neamhdhíobhálach don chomhshaol agus cost-éifeachtúil amach is amach is ea sorn a dhónn millíní

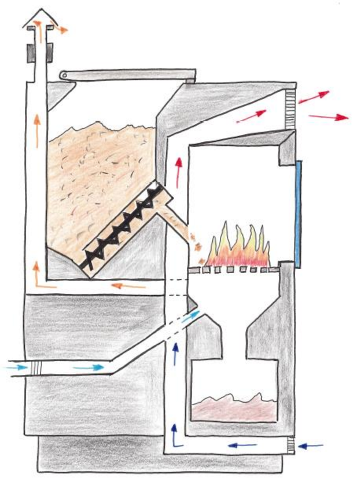

Scríd urláir

- An tsraith deiridh den urlár ar ar féidir ábhar urlárlaigh críochnaithe agus bailchríoch air a chur
- Tá roinnt bealaí ann chun scríd urláir a chur isteach
- Úsáideann modhanna traidisiúnta meascán de ghaineamh, stroighin agus d'uisce, go hiondúil i gcóimheas meascaidh gainimh/stroighne idir 3:1 agus 5:1. Is éard a bhí i gceist leis an modh seo ná an meascán a oibriú isteach san áit a raibh sé ag teastáil agus é a dhéanamh leibhéalta le clár sactha ansin
- I measc na modhanna nua-aimseartha in úsáid tá táirgí leachtacha sulfáite cailciam saorshreafa a éireoidh leibhéalta iad féin nuair a dhoirtear ar an bhfo-urlár iad
- Maidir leis na scrídeanna a éiríonn leibhéalta iad féin, deartar iad sa chaoi is gur féidir iad a úsáid le téamh faoi urlár (TFU). B'fhearr scríd urláir leachtach a chur ag doimhneachtaí idir 50 - 75mm in éineacht le TFU
- Déantar píopán TFU a ghreamú leis an insliú dolúbtha agus doirtear an scríd go díreach ar bharr na bpíopán

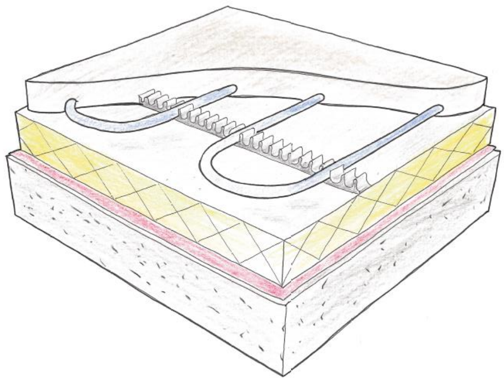

Ceist 9

(a) Ábhar atá oiriúnach do dhoras tosaigh

- Céadar
- Learóg
- Dair
- Téac
- uPVC
- Alúmanam

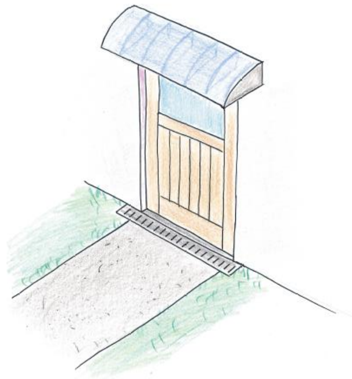

Dhá chúis le do rogha.

- Buanfas
- Níl cóireáil leasaitheach de dhíth ar roinnt speiceas adhmaid ó tharla olaí nádúrtha a bheith iontu
- Frithsheasmhacht nádúrtha maidir le hionsaí ó fheithidí
- Frithsheasmhach go nádúrtha i gcoinne taise
- Ní gá cothabháil a dhéanamh go rialta ar alúmanam agus ar pvc neamhphlaistithe

Ábhar agus cúis bhailí eile ar bith

Dhá mhionathrú le déanamh ar theach le cinntiú gur féidir le duine faoi luaineacht theoranta dul isteach ann.

- Rampa a chur ag an bpríomhbhealach isteach agus fána 1:20 aige. (1200 mm ar leithead ar a laghad) Ceapa tuirlingthe réidh freisin ag an mbealach isteach
- Aon ábhar a bhaint ón gcabhsa a d'fhéadfadh a bheith ina chúis tuisle nó titim agus ábhar mín frithsheasmhach in aghaidh sciorrtha a chur isteach ina áit. Coincréit phatrúnaithe, leaca pábhála, tarramhacadam
- Painéal gloine le go mbeadh radharc ag an duine laistigh ar cé atá ag an doras
- Soilsiú ardleibhéil agus íseal-leibhéil a chur isteach chun an láthair iontrála a shoilsiú
- Leithead an dorais a leathnú go leithead oscailte glan de 1000 mm
- Téastar cosanta aimsire a chur isteach chun an láthair iontrála a chosaint ar an aimsir
- Tairseach íseal a chur isteach

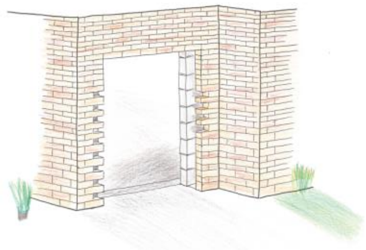

(c) Dhá chúis a dteastódh ó úinéirí an tí bealach tosaigh isteach a dhéanamh a mbeadh rochtain ag gach duine air.

- Cuir le luach athdhíola an ionaid réadmhaoine toisc nár ghá mionathrú costasach a dhéanamh air
- Féachaint chuige go seasfaidh an teach cónaithe an aimsir maidir leis na hathruithe a thiocfaidh ar riachtanais mhuintir an tí i gcaitheamh a saoil Naíchóistí, bugaithe, tralaithe siopadóireachta, áiseanna siúil, cathaoireacha rothaí
- Laghdaíonn sé an gá le hathchóiriú costasach a dhéanamh amach anseo
- Más gá iarfheistiú a dhéanamh chun iompú go stíl mhaireachtála inbhuanaithe lá níos faide anonn beidh gá le tuilleadh acmhainní agus fuinnimh

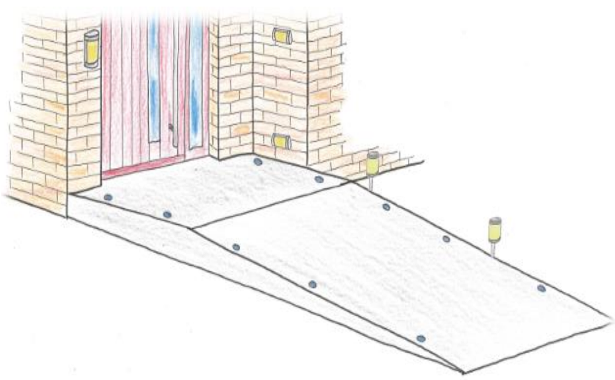

Aon chúis bhailí eile

Ceist 1

Gearradh ceartingearach tríd an mballa seachtrach agus tríd an gcéad urlár.	
Mionsonraí - gnáthmhéideanna	**Marcanna**
Cuid (a)	
Bloc coincréite duille amuigh agus plástar inmhéanach air	**5**
Cuas líonta go hiomlán agus ballacheangal	**5**
Bloc coincréite duille istigh agus rindreáil air	**5**
Crochadán giarsa	**5**
Giarsa síleála	**5**
Téip aerdhíonach	**5**
Plástarchlár	**5**
Deicre sraithadhmaid	
Urlárlach teanga & eitre	
Clár sciorta	
Aon 7 x 5 mharc **Fo-iomlán**	**35**
Aon cheithre ghnáth-thoise	**4**
Dréachtú, cruinneas agus scála *(ar fheabhas, maith, measartha)* *8 6 4*	**8**
Fo-Iomlán	**12**
Cuid (b) Léirigh sonraíocht thipiciúil dearaidh d'fhonn an bloc seachtrach a nascadh leis an mbloc inmhéanach	
Ballacheangal aitheanta go soiléir	**3**
Fo-Iomlán	**3**
	50 marc

Ceist 2.

Uasghrádaithe fuinnimh	
Sonraí	**Marcanna**
Cuid (a) Pléigh **dhá chúis** a bhfuil deontais uasghrádaithe fuinnimh ar fáil do sheantithe.	
Cúis 1	**6**
Cúis 2	**6**
Fo-Iomlán	**12**
Cuid (b) Córas inslithe seachtrach a chur ar theach	
Modh chun ballaí seachtracha a insliú *nóta & sceitse* *(8 + 8 marc)*	**16**
An cineál inslithe is fearr do bhalla seachtrach	**4**
Tiús inslithe	**4**
Fo-Iomlán	**24**
Cuid (c) Uasghrádú **amháin** eile a d'fhéadfadh úinéir an tí a dhéanamh ar a t(h)each féin	
Uasghrádú fuinnimh féideartha *nóta & sceitse* *(7 + 7 marc)*	**14**
Fo-Iomlán	**14**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 3

Bailitheoir gréine	
Mionsonraí - gnáthmhéideanna	**Marcanna**
Cuid (a) An phíbobair is gá chun an bailitheoir gréine a nascadh leis an sorcóir don uisce te agus do chithfholcadán.	
Bailitheoir gréine	
Fotha fuar chuig an mbailitheoir	**5**
Aisfhilleadh te chuig sorcóir	**5**
Sorcóir	**5**
Caidéal imshruthaithe	**5**
Umar borrtha gréine	**5**
Umar stórála	**5**
Fotha fuar chuig sorcóir	**5**
Píobán borrtha	**5**
Uisce te chuig cithfholcadán agus chuig aonad cithfholcadáin	
Comhlaí	
Aon 8 x 5 mharc **Fo-Iomlán**	**40**
Cuid (b) **Dhá** chúinse nach mór a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh painéil ghréine a shuíomh ar theach.	
Breithniú 1	**5**
Breithniú 2	**5**
Fo-Iomlán	**10**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 4.

Rachtaí trusáilte	
Sonraí	**Marcanna**
Cuid (a) **Dhá** bhuntáiste a bhaineann le rachtaí trusáilte réamhdhéanta a úsáid chun díon a thógáil.	
Buntáiste 1	**4**
Buntáiste 2	**4**
Fo-Iomlán	**8**
Cuid (b) Sonraíochtaí tógála tipiciúla de conas rachta trusáilte a dhaingniú le balla seachtrach tí	
balla seachtrach *sceitse & nóta* *(4 + 2 mharc)*	**6**
maide balla *sceitse & nóta* *(4 + 2 mharc)*	**6**
rachta trusáilte *sceitse & nóta* *(4 + 2 mharc)*	**6**
pláta tairneála *sceitse & nóta* *(4 + 2 mharc)*	**6**
fáiscín don trus *sceitse & nóta* *(4 + 2 mharc)*	**6**
Fo-Iomlán	**30**
Cuid (c) Sonraigh bailchríoch oiriúnach le cur ar an díon agus tabhair dhá chúis leis	
Ábhar oiriúnach:	**4**
Cúis 1	**4**
Cúis 2	**4**
Fo-Iomlán	**12**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 5.

Balla seachtrach agus sceimheal an dín chothroim	
Mionsonraí - gnáthmhéideanna	**Marcanna**
Cuid (a) Tarraing gearradh ceartingearach tríd an mballa seachtrach agus trí sceimheal an dín chothroim	
Bloc coincréite duille amuigh agus rindreáil sheachtrach air	
Cuas inslithe líonta go hiomlán agus ballacheangal	**5**
Bloc coincréite duille istigh agus plástar inmheánach air	**5**
Maide balla agus dúntóir cuasa	**5**
Scannán uiscedhíonach	**5**
Insliú	**5**
Deicre sraithadhmaid agus scannán sceite	**5**
Stiall leibhéalta	**5**
Giarsa síleála inslithe	**5**
Síleáil phlástarchláir inslithe ina bhfuil scannán aerdhíonach	
Eádan agus tarr	
Gáitéar	
Aon 8 x 5 mharc **Fo-iomlán**	**40**
Dréachtú, cruinneas agus scála *(ar fheabhas, maith, measartha)* *6 4 2*	**6**
Fo-Iomlán	**6**
Cuid (b) Mionsonra tipiciúil dearaidh amháin a chinntíonn go mbíonn an cuas dúnta ag leibhéal an mhaide balla.	
Dúntóir cuais	**4**
Fo-Iomlán	**4**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 6.

Sábháilteacht i seomra ranga Staidéir Foirgníochta		
Sonraí		**Marcanna**
Cuid (a) **Dhá** réamhchúram sábháilteachta ar leith nach mór cloí leo i seomra ranga an Staidéir Foirgníochta nuair:		
Preabshábh a úsáid - Réamhchúram sábháilteachta 1		**4**
Preabshábh a úsáid - Réamhchúram sábháilteachta 2		**4**
Greamachán eapocsach a úsáid - Réamhchúram sábháilteachta 1		**4**
Greamachán eapocsach a úsáid - Réamhchúram sábháilteachta 2		**4**
	Fo-Iomlán	**16**
Cuid (b) Déan cur síos ar **thrí** réamhchúram sábháilteachta ar leith nach mór cloí leo agus adhmad á dheileadh ar an deil.		
Réamhchúram sábháilteachta 1 agus cúis	*(3 + 3 +2 mharc)*	**8**
Réamhchúram sábháilteachta 2 agus cúis	*(3 + 3 +2 mharc)*	**8**
Réamhchúram sábháilteachta 3 agus cúis	*(3 + 3 +2 mharc)*	**8**
	Fo-Iomlán	**24**
Cuid (c) **Dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach timpeallacht eagraithe shlachtmhar a choinneáil i seomra an Staidéir Foirgníochta**.**		
Cúis 1		**5**
Cúis 2		**5**
	Fo-Iomlán	**10**
	Iomlán	**50 marc**

Ceist 7.

Dearadh seomra fóntais	
Sonraí	**Marcanna**
Cuid (a) **Dhá** bhuntáiste a bhaineann le seomra mór fóntais a chur san áireamh agus teach nua á dhearadh.	
Buntáiste 1	**5**
Buntáiste 2	**5**
Fo-Iomlán	**10**
Cuid (b) Taispeáin an suíomh is fearr agus luaigh cúis le gach ceann díobh seo a leanas; • Doirteal • meaisín níocháin • aonaid stórála • áit le suí / i gcomhair buataisí.	
Sceitse	**8**
Suíomh agus cúis bhailí do dhoirteal *(3 + 2 mharc)*	**5**
Suíomh agus cúis bhailí do mheaisín níocháin *(3 + 2 mharc)*	**5**
Suíomh agus cúis bhailí d'aonaid stórála *(3 + 2 mharc)*	**5**
Suíomh agus cúis bhailí d'áit le suí/ i gcomhair buataisí *(3 + 2 mharc)*	**5**
Fo-Iomlán	**28**
Cuid (c) Mol clúdach urláir a bheadh oiriúnach don seomra fóntais agus tabhair **dhá** chúis le do rogha.	
Clúdach urláir oiriúnach	**4**
Cúis 1	**4**
Cúis 2	**4**
Fo-Iomlán	**12**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 8.

Téarmaí Tógála	
Sonraí	**Marcanna**
Mír a haon	
An chéad chur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**6**
An dara cur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**4**
Mír a dó	
An chéad chur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**6**
An dara cur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**4**
Mír a trí	
An chéad chur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**6**
An dara cur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**4**
Mír a ceathair	
An chéad chur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**6**
An dara cur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**4**
Mír a cúig	
An chéad chur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**6**
An dara cur in iúl ar eolas a bhaineann le hábhar	**4**
Iomlán	**50 marc**

Ceist 9

Doras tosaigh do dhuine atá faoi luaineacht theoranta	
Sonraí	**Marcanna**
Cuid (a) Mol ábhar oiriúnach le haghaidh doras tosaigh nua agus tabhair **dhá** chúis le do rogha.	
Ábhar oiriúnach:	**4**
Cúis 1	**4**
Cúis 2	**4**
Fo-Iomlán	**12**
Cuid (b) **Dhá** mhionathrú le déanamh ar theach le cinntiú gur féidir le duine faoi luaineacht theoranta dul isteach ann	
Mionathrú 1 le déanamh ar an mbealach isteach*nótaí + sceitse* *(8 + 5 mharc)*	**13**
Mionathrú 2 le déanamh ar an mbealach isteach*nótaí + sceitse* *(8 + 5 mharc)*	**13**
Fo-Iomlán	**26**
Cuid (c) Pléigh **dhá** chúis a dteastódh ó úinéirí an tí bealach tosaigh isteach a dhéanamh a mbeadh rochtain ag gach duine air.	
Cúis 1	**6**
Cúis 2	**6**
Fo-Iomlán	**12**
Iomlán	**50 marc**

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2023

Staidéar Foirgníochta
Triail Phraiticiúil
Comhleibhéal

(150 mharc)

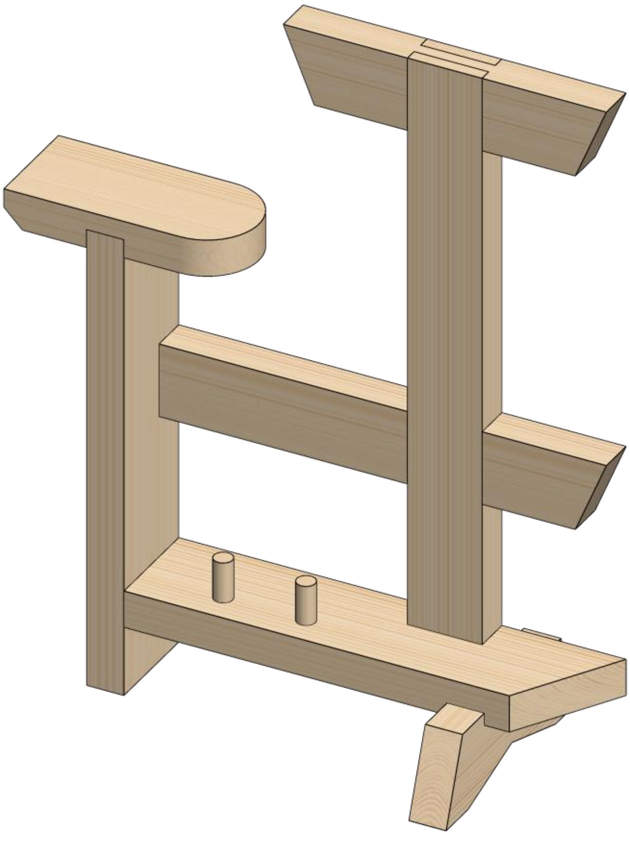

Scéim Mharcála
Lá 1

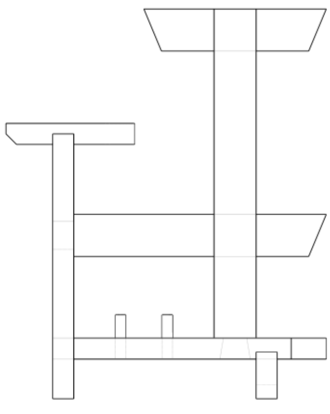

Scéim Mharcála – Triail Phraiticiúil

Nóta:

- Ní mór don iarrthóir an déantán a dhéanamh de láimh gan cúnamh ó innealra.
- Ceadaítear scriúire atá cumhachtaithe ag cadhnra, áfach.
- Más léir gur úsáideadh innealra chun gnáthamh ar leith a chur i gcrích, gearrfar pionós dá bharr.
- Marcálfar an píosa sin as 50% de na marcanna atá ar fáil don mhodh oibre sin.

	(i)	CÓIMEÁIL FHORIOMLÁN	Marcanna
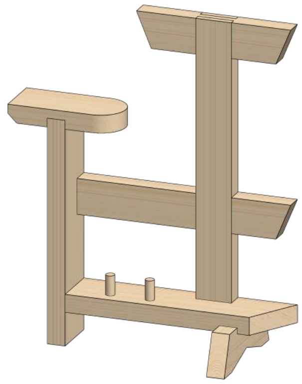	a.	Cáilíocht fhoriomlán an déantáin	**10**
	b.	Dearadh agus deilbhiú curtha i bhfeidhm ar cholbhaí	**4**
		Iomlán	**14**

	(ii)	MARCÁIL	Marcanna
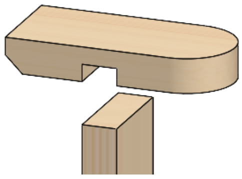	a.	Feiralt • Trinse *3 mharc*	**3**
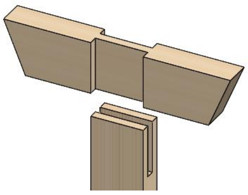	b.	Béalalt • Trinsí *2 × 2 mharc* • Béal *3 mharc*	**7**
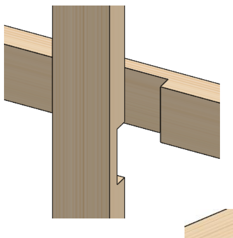	c.	Leathalt crosach • Trinsí *2 × 2 mharc*	**4**
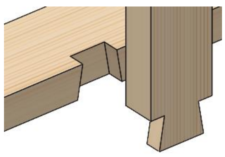	d.	Déadalt • Eireaball *3 mharc* • Trinse *3 mharc*	**6**
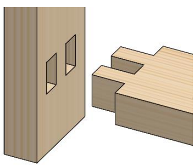	e.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte • Tionúir *2 × 2 mharc* • Moirtísí *2 × 2 mharc*	**8**
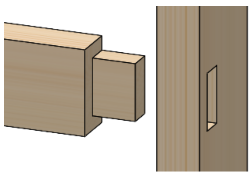	f.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte maoléadanach • Moirtís *3 mharc* • Tionúr *3 mharc*	**6**

	g.	Cos • Trinse *3 mharc* • Claontaí *4 x 1 mharc*	**7**
	h.	Claontaí, seaimfféar agus cuar • Claontaí *4 x 1 mharc* • Seaimféar *2 mharc* • Cuar *2 mharc*	**8**
		Iomlán	**49**

Próiseáil an Seastáin Seodra			
Feiralt	**(iii)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
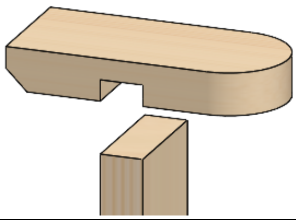	a.	Trinse • Trinse *4 mharc*	**4**
		Iomlán	**4**
Béalalt	**(iv)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
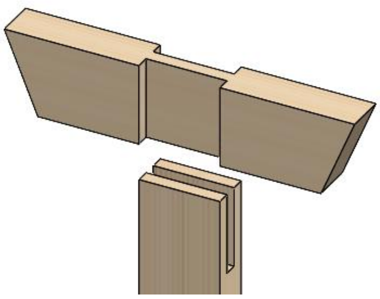	a.	Trinsí • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	**8**
	b.	Béal • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an bhéalailt *2 mharc*	**4**
		Iomlán	**12**

Leathalt crosach	**(v)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
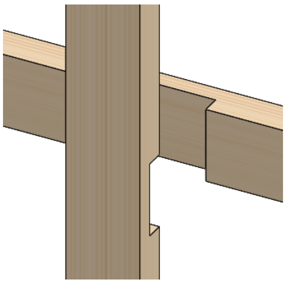	a.	Trinsí • Gearr le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	**8**
		Iomlán	**8**

Déadalt	**(vi)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
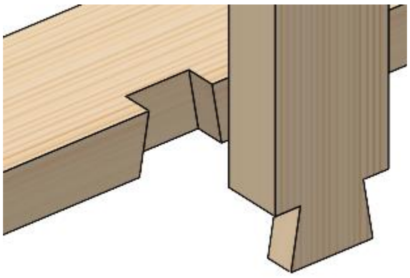	a.	Déad • Gearradh le sábh an déid *4 × 1 mharc* • Scamhadh an déid *2 × 2 mharc*	**8**
	b.	Trinse an déid • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • An trinse a bharrlomadh go doimhneacht *2 mharc*	**4**
		Iomlán	**12**

Moirtís agus tionúr dúbailte	**(vii)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
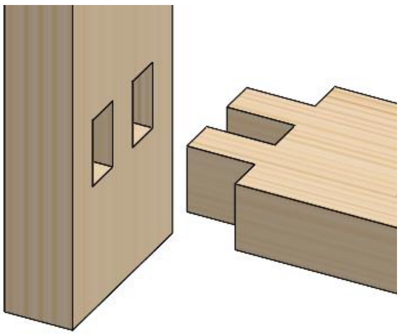	a.	Tionúir • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Scamhadh ceartingearach *2 mharc*	**8**
	b.	Moirtísí • Moirtísí a bhaint *2 × 3 mharc*	**6**
		Iomlán	**14**

Moirtís agus tionúr dúbailte maoléadanach	**(viii)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
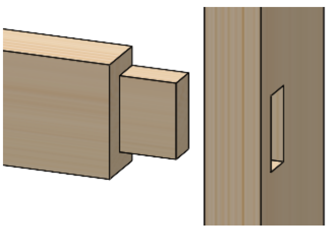	a.	Moirtís *3 mharc*	**3**
	b.	Tionúr *6 mharc*	**6**
		Iomlán	**9**

Cos	(ix)	PRÓISEÁIL	Marc anna
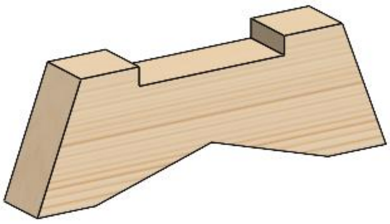	a.	Trinse • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an trinse go doimhneacht *2 mharc*	**4**
	b.	Claontaí gearra *2 × 1 mharc*	**2**
	c.	Deilbhiú ar bun • Gearradh le sábh go doimhneacht *1 mharc* • Scamhadh de réir an tsnáithe *2 × 2 mharc*	**5**
		Iomlán	**11**
Deilbhiú & druileáil	**(x)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
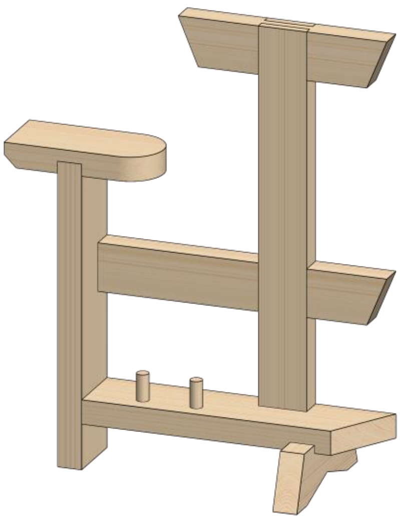	a.	Claontaí gearra *4 × 1 mharc*	**4**
	b.	Cuar *3 mharc*	**3**
	c.	Seaimféar *2 mharc*	**2**
	c.	Druileáil, leacú agus ionsá scriúáil go beacht *2 mharc*	**2**
	d.	Duail • Duail a ghearradh go fad *2 × 1 mharc* • Poill duail a dhruileáil go beacht *2 × 2 mharc*	**6**
		Iomlán	**17**
		CRÍOCHNÚ IOMLÁN AN PHÍOSA	**Marc anna**
		Móriomlán	**150**

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

State Examinations Commission

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2023

Staidéar Foirgníochta

Triail Phraiticiúil

Comhleibhéal

(150 mharc)

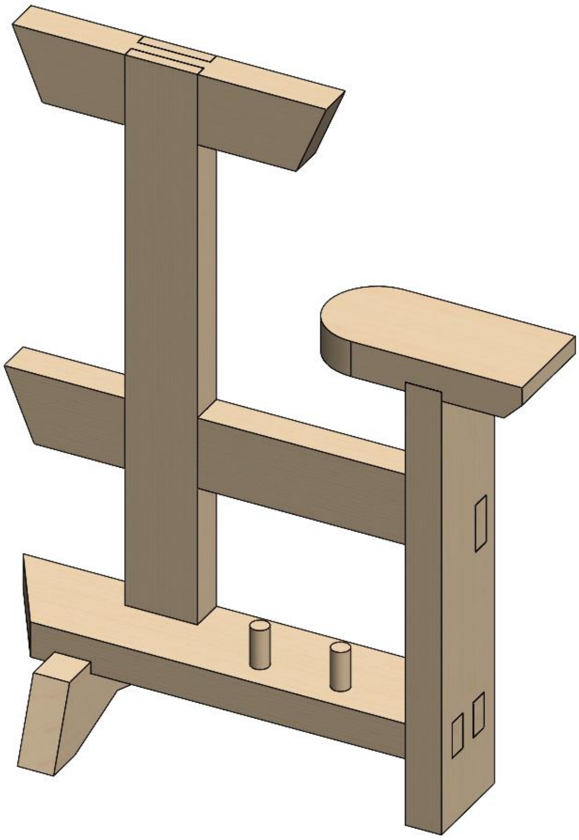

Scéim Mharcála

Lá 2

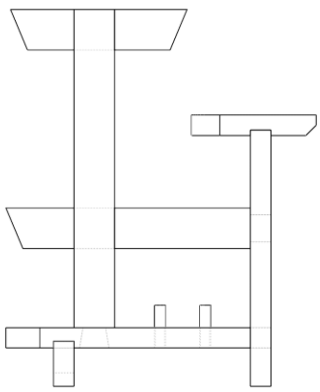

Scéim Mharcála – Triail Phraiticiúil

Nóta:

- Ní mór don iarrthóir an déantán a dhéanamh de láimh gan cúnamh ó innealra.
- Ceadaítear scriúire atá cumhachtaithe ag cadhnra, áfach.
- Más léir gur úsáideadh innealra chun gnáthamh ar leith a chur i gcrích, gearrfar pionós dá bharr.
- Marcálfar an píosa sin as 50% de na marcanna atá ar fáil don mhodh oibre sin.

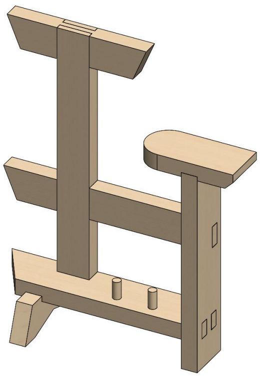

(i)	CÓIMEÁIL FHORIOMLÁN	Marcanna
a.	Cáilíocht fhoriomlán an déantáin	**10**
b.	Dearadh agus deilbhiú curtha i bhfeidhm ar cholbhaí	**4**
	Iomlán	**14**

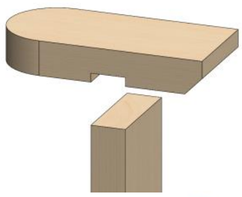
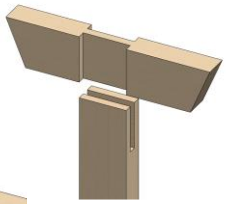
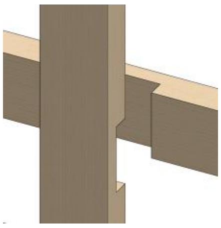
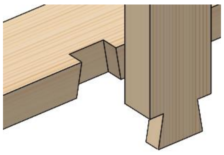
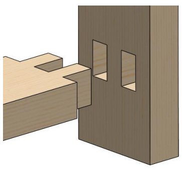
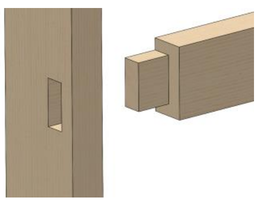

(ii)	MARCÁIL	Marcanna
a.	Feiralt • Trinse *3 mharc*	**3**
b.	Béalalt • Trinsí *2 × 2 mharc* • Béal *3 mharc*	**7**
c.	Leathalt crosach • Trinsí *2 × 2 mharc*	**4**
d.	Déadalt • Eireaball *3 mharc* • Trinse *3 mharc*	**6**
e.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte • Tionúir *2 × 2 mharc* • Moirtísí *2 × 2 mharc*	**8**
f.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte maoléadanach • Moirtís *3 mharc* • Tionúr *3 mharc*	**6**

	g.	Cos • Trinse *3 mharc* • Claontaí *4 x 1 mharc*	**7**
	h.	Claontaí, seaimféar agus cuar • Claontaí *4 x 1 mharc* • Seaimféar *2 mharc* • Cuar *2 mharc*	**8**
		Iomlán	**49**

Próiseáil an Seastáin Seodra			
Feiralt	**(iii)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
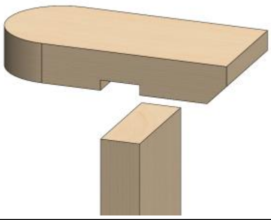	a.	Trinse • Trinse *4 mharc*	**4**
		Iomlán	**4**
Béalalt	**(iv)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
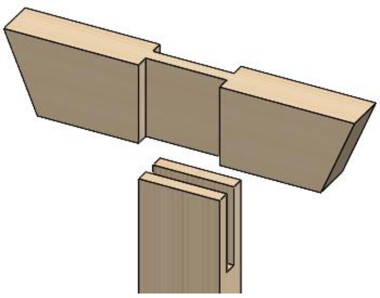	a.	Trinsí • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	**8**
	b.	Béal • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an bhéalailt *2 mharc*	**4**
		Iomlán	**12**

Leathalt crosach	(v)	PRÓISEÁIL	Marc anna
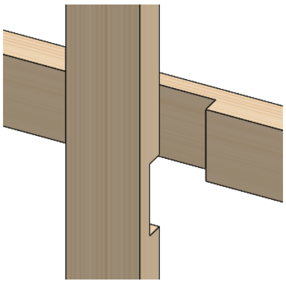	a.	Trinsí • Gearr le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	8
		Iomlán	**8**

Déadalt	(vi)	PRÓISEÁIL	Marc anna
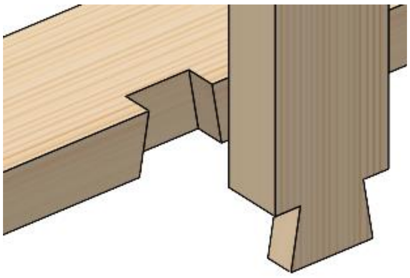	a.	Déad • Gearradh le sábh an déid *4 × 1 mharc* • Scamhadh an déid *2 × 2 mharc*	8
	b.	Trinse an déid • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • An trinse a bharrlomadh go doimhneacht *2 mharc*	4
		Iomlán	**12**

Moirtís agus tionúr dúbailte	(vii)	PRÓISEÁIL	Marc anna
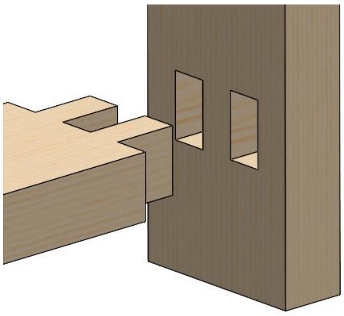	a.	Tionúir • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Scamhadh ceartingearach *2 mharc*	8
	b.	Moirtísí • Moirtísí a bhaint *2 × 3 mharc*	6
		Iomlán	**14**

Moirtís agus tionúr dúbailte maoléadanach	(viii)	PRÓISEÁIL	Marc anna
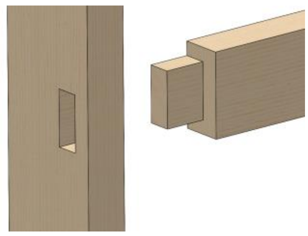	a.	Moirtís *3 mharc*	3
	b.	Tionúr *6 mharc*	6
		Iomlán	**9**

Cos	(ix)	PRÓISEÁIL	Marc anna
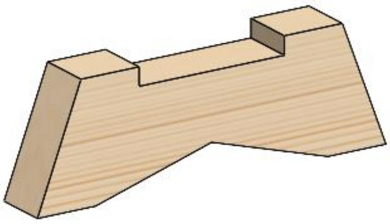	a.	Trinse • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an trinse go doimhneacht *2 mharc*	**4**
	b.	Claontaí gearra *2 × 1 mharc*	**2**
	c.	Deilbhiú ar bun • Gearradh le sábh go doimhneacht *1 mharc* • Scamhadh de réir an tsnáithe *2 × 2 mharc*	**5**
		Iomlán	**11**

Deilbhiú & druileáil	(x)	PRÓISEÁIL	Marc anna
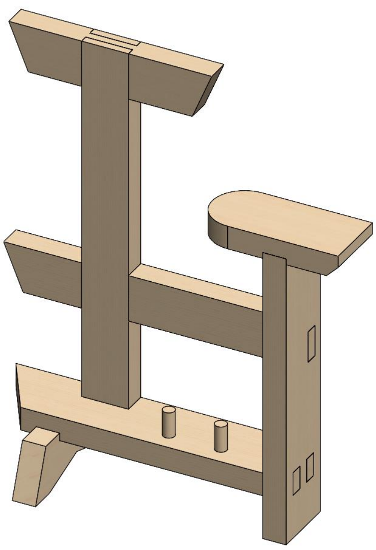	a.	Claontaí gearra *4 × 1 mharc*	**4**
	b.	Cuar *3 mharc*	**3**
	c.	Seaimféar *2 mharc*	**2**
	c.	Druileáil, leacú agus ionsá scriúáil go beacht *2 mharc*	**2**
	d.	Duail • Duail a ghearradh go fad *2 × 1 mharc* • Poill duail a dhruileáil go beacht *2 × 2 mharc*	**6**
		Iomlán	**17**

	CRÍOCHNÚ IOMLÁN AN PHÍOSA	Marc anna
	Móriomlán	**150**

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2023

Staidéar Foirgníochta

Triail Phraiticiúil

Comhleibhéal

(150 mharc)

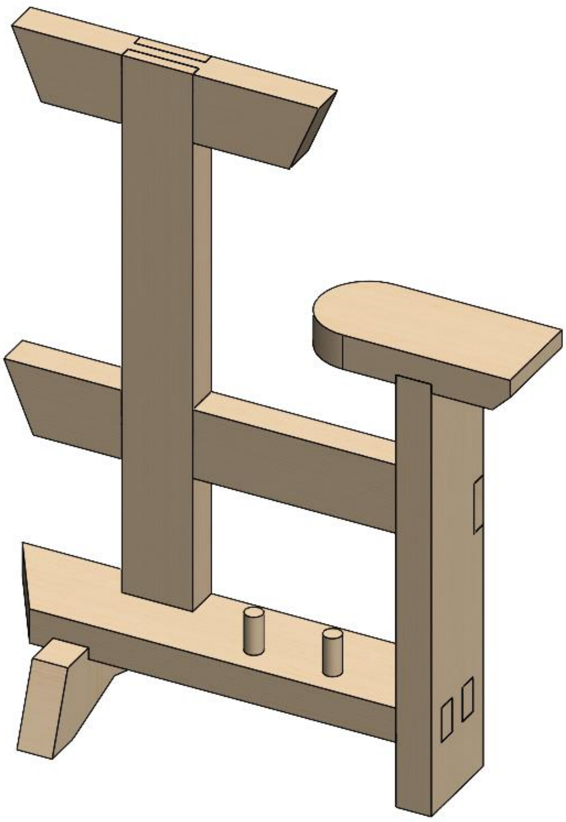

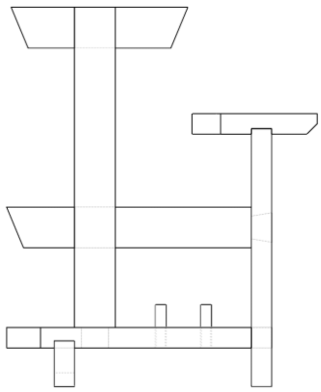

Scéim Mharcála

Lá 3

Scéim Mharcála – Triail Phraiticiúil

Nóta:

- Ní mór don iarrthóir an déantán a dhéanamh de láimh gan cúnamh ó innealra.
- Ceadaítear scriúire atá cumhachtaithe ag cadhnra, áfach.
- Más léir gur úsáideadh innealra chun gnáthamh ar leith a chur i gcrích, gearrfar pionós dá bharr.
- Marcálfar an píosa sin as 50% de na marcanna atá ar fáil don mhodh oibre sin.

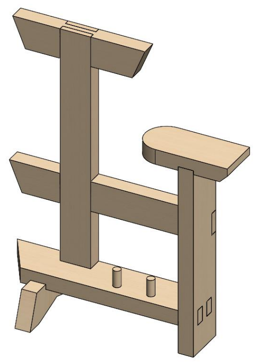

(i)	CÓIMEÁIL FHORIOMLÁN	Marcanna
a.	Cáilíocht fhoriomlán an déantáin	**10**
b.	Dearadh agus deilbhiú curtha i bhfeidhm ar cholbhaí	**4**
	Iomlán	**14**

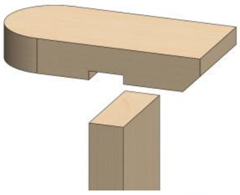

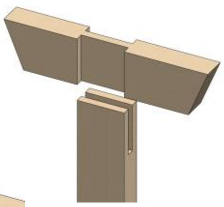

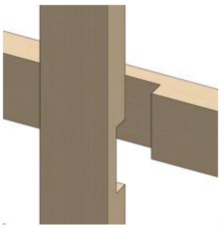

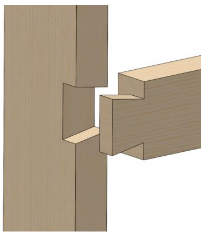

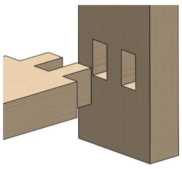

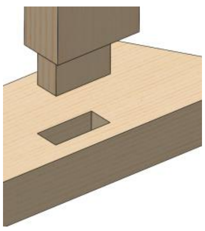

(ii)	MARCÁIL	Marcanna
a.	Feiralt • Trinse *3 mharc*	**3**
b.	Béalalt • Trinsí *2 × 2 mharc* • Béal *3 mharc*	**7**
c.	Leathalt crosach • Trinsí *2 × 2 mharc*	**4**
d.	Déadalt • Eireaball *3 mharc* • Trinse *3 mharc*	**6**
e.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte • Tionúir *2 × 2 mharc* • Moirtísí *2 × 2 mharc*	**8**
f.	Alt moirtíse agus tionúir dúbailte maoléadanach • Moirtís *3 mharc* • Tionúr *3 mharc*	**6**

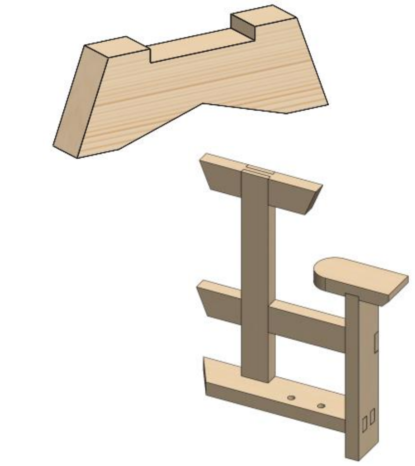	g.	Cos • Trinse *3 mharc* • Claontaí *4 x 1 mharc*	**7**
	h.	Claontaí, seaimféar agus cuar • Claontaí *4 x 1 mharc* • Seaimféar *2 mharc* • Cuar *2 mharc*	**8**
		Iomlán	**49**

Próiseáil an Seastáin Seodra

Feiralt	**(iii)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
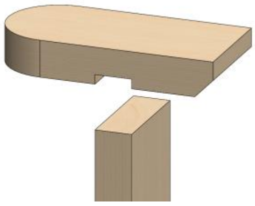	a.	Trinse • Trinse *4 mharc*	**4**
		Iomlán	**4**

Béalalt	**(iv)**	**PRÓISEÁIL**	**Marcanna**
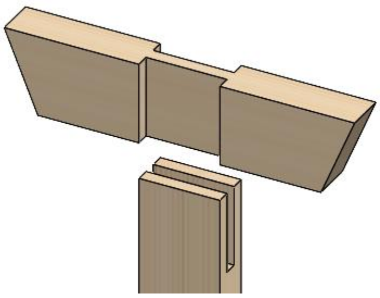	a.	Trinsí • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	**8**
	b.	Béal • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an bhéalailt *2 mharc*	**4**
		Iomlán	**12**

Leathalt crosach	(v)	PRÓISEÁIL	Marc anna
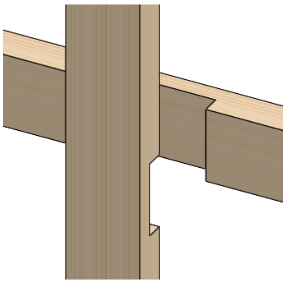	a.	Trinsí • Gearr le sábh trasna an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Barrlomadh na dtrinsí go doimhneacht *2 × 2 mharc*	8
		Iomlán	**8**

Déadalt	(vi)	PRÓISEÁIL	Marc anna
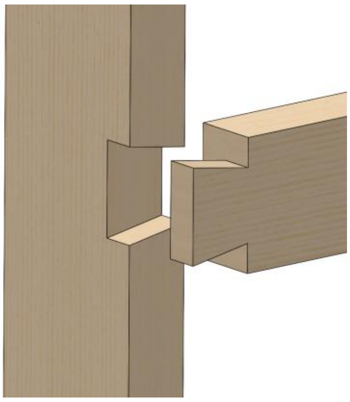	a.	Déad • Gearradh le sábh an déid *4 × 1 mharc* • Scamhadh an déid *2 × 2 mharc*	8
	b.	Trinse an déid • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • An trinse a bharrlomadh go doimhneacht *2 mharc*	4
		Iomlán	**12**

Moirtís agus tionúr dúbailte	(vii)	PRÓISEÁIL	Marc anna
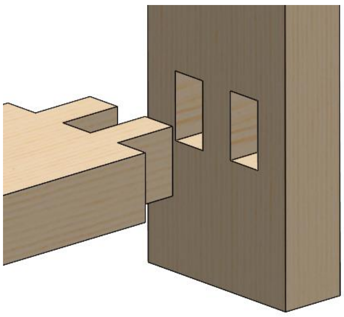	a.	Tionúir • Gearradh le sábh de réir an tsnáithe *4 × 1 mharc* • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • scamhadh ceartingearach *2 mharc*	8
	b.	Moirtísí • Moirtísí a bhaint *2 × 3 mharc*	6
		Iomlán	**14**

Moirtís agus tionúr dúbailte maoléadanach	(viii)	PRÓISEÁIL	Marc anna
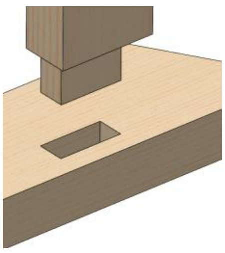	a.	Moirtís *3 mharc*	3
	b.	Tionúr *6 mharc*	6
		Iomlán	**9**

Cos	(ix)	PRÓISEÁIL	Marc anna
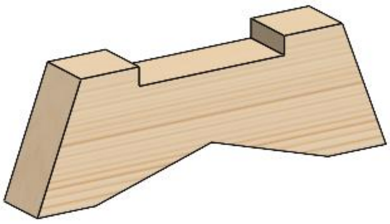	a.	Trinse • Gearradh le sábh trasna an tsnáithe *2 × 1 mharc* • Barrlomadh an trinse go doimhneacht *2 mharc*	**4**
	b.	Claontaí gearra *2 × 1 mharc*	**2**
	c.	Deilbhiú ar bun • Gearradh le sábh go doimhneacht *1 mharc* • Scamhadh de réir an tsnáithe *2 × 2 mharc*	**5**
		Iomlán	**11**
Deilbhiú & druileáil	**(x)**	**PRÓISEÁIL**	**Marc anna**
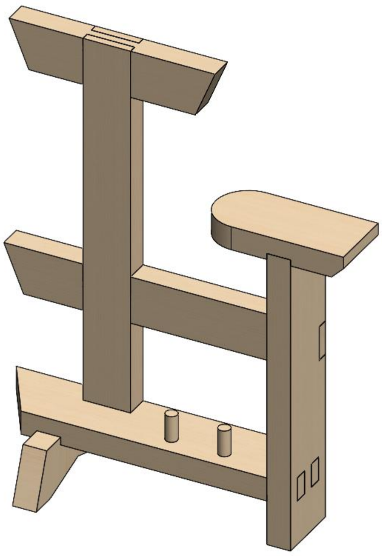	a.	Claontaí gearra *4 × 1 mharc*	**4**
	b.	Cuar *3 mharc*	**3**
	c.	Seaimféar *2 mharc*	**2**
	c.	Druileáil, leacú agus ionsá scriúáil go beacht *2 mharc*	**2**
	d.	Duail • Duail a ghearradh go fad *2 × 1 mharc* • Poill duail a dhruileáil go beacht *2 × 2 mharc*	**6**
		Iomlán	**17**
		CRÍOCHNÚ IOMLÁN AN PHÍOSA	**Marc anna**
		Móriomlán	**150**

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Foirm A

Scrúdú na hArdteistiméireachta

Staidéar Foirgníochta

Obair Chúrsa Praiticiúil
Scéim Mharcála

	Critéir Mharcála	Marcanna
A	**Pleanáil an Tionscnaimh** • Roghnú an obair chúrsa, taiscéalaíocht agus pleanáil bhainistíochta • Fiosrú agus taighde cuí • Forbairt dearaidh trí sceitsí anótáilte, le líníocht(í) oibre agus/nó shamhlacha	**40**
B	**Tuairisc** • Seicheamh monaraithe, san áireamh fianaise ghrianghrafadóireachta agus/nó sceitsí • Breithmheas criticiúil agus conclúidí ó thaithí an obair chúrsa • Cáilíocht fhoriomlán na cumarsáide agus cur i láthair an fhóilió dearaidh	**35**
C	**Scileanna Lámhsiúcháin** • Marcáil amach na n-ábhar • Próiseáil agus cóimeáil na n-ábhar • Raon agus doimhneacht na scileanna le feiceáil san déantúsán	**40**
D	**Críochnú an Tionscnaimh** • An déantúsán críochnaithe go maith • Cruthaitheacht agus oiriúnacht ar an obair chúrsa • Cáilíocht fhoriomlán, comhleanúnachas agus cur i láthair na hoibre cúrsa	**35**
	Total	**150**

Nóta*:* ***Cé go bhfanfaidh na ceannteidil ghinearálta agus na marcanna thuas mar an gcéanna den chuid is mó, d'fhéadfadh na miondealuithe a bheith éagsúil bliain ar bith.***